

Sida svarar upp mot humanitära megakriser

Under 2014 var de humanitära kriserna fler och större än på mycket länge och det finns inga tecken på avmattning. Trenden visar tvärtom på en förvärrad situation i år, med upptrappade väpnade konflikter i länder som Irak och Ukraina, med matbrist i Somalia och Sydsudan. Mer omfattande humanitära insatser krävs och Sida har därför beslutat om en fördelning av nästan två miljarder till de värsta krishärdarna.

2015 ser ut att bli ett år präglad av stora humanitära utmaningar. Idag är över 51 miljoner människor på flykt undan väpnade konflikter och många flera kommer att tvingas fly från sina hem.

– Vi har en mycket bekymmersam tid framför oss där de humanitära behoven ökar dramatiskt. De senaste åtta åren har FN:s appeller om stöd till olika kriser ökat från fem miljarder dollar till över 16 miljarder, säger Charlotte Petri Gornitzka, generaldirektör på biståndsmyndigheten Sida.

Sida har i dagarna beslutat om en fördelning av årets stöd till akuta humanitära kriser på 1,7 miljarder kronor till 19 stora kriser och 242 miljoner kronor till 16 mindre kriser som valts ut enligt särskilda kriterier.

Nytt för i år är att en större andel av den totala humanitära budgeten finns kvar i en reservfond på 712 miljoner, medel som kan betalas ut inom 24 timmar om det snabbt uppstår behov då en humanitär kris förvärras eller om en naturkatastrof inträffar.

För närvarande pågår rekordmånga kriser som av FN klassas som "megakriser" samtidigt – de i är Syrien, Sydsudan, Centralafrikanska Republiken och Irak. Dessa fortsätter att växa och drabba ett allt större antal människor som tvingas på flykt undan väpnade konflikter. De humanitära behoven ökar globalt ett stort antal utdragna kriser såsom de i Afghanistan, Demokratiska Republiken Kongo och Somalia fortsätter. Samtidigt tillkommer nya svåra situationer såsom ökad matbrist i Somalia och Sydsudan samt konflikterna i Gaza, Irak och Ukraina.

– Tidigare mattades oftast liknande kriser av men idag är det svårt att se ett slut på dessa pågående humanitära katastrofer. Risken är stor att antalet flyktingar - som nu ligger på den högsta nivån i modern tid - ökar när vi ser kriserna i Irak och Ukraina fördjupas, säger Charlotte Petri Gornitzka.

Förra året var Sverige världens fjärde största humanitära givare i världen. Många av dagens akuta humanitära problem kan dock inte lösas med biståndsmedel.

– Dessa kriser kräver en politisk lösning så att människor kan återhämta sig och bygga upp sina liv igen – men att finna dessa lösningar är inte en uppgift för de humanitära aktörerna, konstaterar Charlotte Petri Gornitzka.

En av de allt större utmaningarna för både organisationer och personal när det handlar om att bistå civila med akut humanitärt stöd, är att den humanitära rätten – som bland annat innebär att civila ska skyddas, få tillgång till vård och mediciner, mat, rent vatten och någonstans att bo – inte respekteras. Inte heller rätten till humanitär hjälp och skydd för personalen respekteras, vilket avsevärt försvårar organisationers möjligheter att verka.

– Det handlar om att kunna genomföra och följa upp insatserna. Många hjälparbetare har dödats och risken för kidnappningar finns, och konsekvenserna blir att vi inte kan nå alla människor på ett tillfredsställande sätt. Det blir dyrare, svårare och farligare att hjälpa människor i områden som drabbats av väpnad konflikt, säger Charlotte Petri Gornitzka.

För information kontakta Sidas presstjänst på 08-698 55 55 eller press@sida.se